

OBJECTENLIJST STADSWIJKEN

Aanvulling objecten met een hoge en zeer hoge cultuurhistorische waarde
binnen de stadswijken Zwolle

Objecten met een zeer hoge cultuurhistorische waarde

Assendorp
Assendorperplein 2-12-Enkstraat 46-50A
Van Nagellstraat 28

Diezerpoort 2:
Braillestraat 19-29
Vermeerstraat 33 (linker deel vm. Vermeerstraat 31)

Voorsterpoort Oost:
Blaloweg 1

Bagijnneweide:
Rhijnvis Feithlaan 50

Objecten met hoge cultuurhistorische waarde

Assendorp
Assendorperstraat 375,377,379 en 383

Diezerpoort
Borneostraat 5-13
Soendastraat 6-14

Veerallee:
Koningin Sophiasstraat 30

Voorst:
Gasthuisdijk 2/Katwolderweg 1
Gasthuisdijk 25A-D
Gasthuisdijk 46 en 46T1 zie kaart
Punterweg 2T/1
Rieteweg 20
Turnhoutse brug

Holtenbroek Zuid:
Industrieweg 29-30

Spoorzone
Westerlaan 9
Westerlaan 45
Willemsvaart 10

Willemsvaart 12
Willemsvaart 13-15
Hanzelaan 95(ged)

De geïnventariseerde waardevolle objecten, gevels en ensembles voldoen aan de volgende criteria:

- Objecten en complexen met architectuurhistorische waarden: d.w.z. met een relatief hoge ontwerp kwaliteit of representatief voor een bepaalde bouwstijl, stroming, bouwperiode of typologie;
- Objecten, complexen en ensembles met een bijzondere stedenbouwkundig-historische of landschappelijke waarde, d.w.z. als onderdelen van bijzondere complexmatige ontwikkelingen door bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, particulieren e.d. of vanwege specifieke andere situationele aspecten (bijvoorbeeld markante locaties, focus- en oriëntatiepunten, landmarks);
In het plangebied gaat het ook om objecten, die deel uit maken van bijzondere historische ruimtelijke ensembles, zoals de belangrijke, samenhangende historische straat- en pleinwanden in het oude binnenstadsgebied, en de ensembles historische villa's, woonhuizen en bedrijfsgebouwen op de voormalige bolwerken;
- Gaafheid, d.w.z. objecten en ensembles die in belangrijke mate ongewijzigd zijn gebleven sinds de bouwtijd of waarbij wijzigingen zeer zorgvuldig zijn aangebracht. Objecten en ensembles die in sterke mate zijn veranderd door het wijzigen van (winkel)puien, daken (dakkapellen, ophogingen, karakteristieke detailleringen, stukken of sausen van de gevels, etc. voldoen niet aan dit criterium;

►► Waardering van de objecten en ensembles

De bebouwing is opgenomen overzicht met foto en korte omschrijving van de karakteristiek met in kleur de cultuurhistorische kwaliteit weergegeven, zoals die ook op de cultuurhistorische waardenkaart is aangeduid.

■ Zeer hoge cultuurhistorische waarde:

Objecten, gevels en/of ensembles, met hoge architectuurhistorische waarden: d.w.z. met een relatief hoge ontwerp kwaliteit of representatief voor een bepaalde bouwstijl, stroming, bouwperiode of typologie. Tevens kan er sprake zijn van bijzondere stedenbouwkundig-historische of landschappelijke waarden, d.w.z. als

onderdelen van bijzondere complexmatige ontwikkelingen door bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, particulieren e.d. of vanwege specifieke andere situationele aspecten (bijvoorbeeld markante hoeklocaties, focus- en oriëntatiepunten, landmarks, onderdeel van bijzondere ruimtelijke ensembles).

Deze waarde is dusdanig hoog, dat behoud (en bescherming) van deze objecten te overwegen is. Sommige objecten zijn reeds beschermd.

■ Hoge cultuurhistorische waarde:

Objecten en/of ensembles met architectuurhistorische waarden: d.w.z. kenmerkend voor een bepaalde bouwstijl, stroming, bouwperiode of typologie. Tevens kan er sprake zijn van stedenbouwkundig-historische of landschappelijke waarden, d.w.z. als onderdelen van bijzondere complexmatige ontwikkelingen of vanwege specifieke situationele aspecten (bijvoorbeeld markante hoeklocaties, focus- en oriëntatiepunten, landmarks, onderdeel van bijzondere ruimtelijke ensembles).

Deze waarde is dusdanig hoog, dat behoud (en bescherming) van deze objecten te overwegen is.

LIJST CULTUURHISTORISCH WAARDEVOLLE BEBOUWING	Adres		Karakteristiek	Waard e Zie kaart
	Assendorperplein	2-12	Zie ook: Enkstraat 46-50a Gaaf bewaard gebleven blok herenhuizen met beneden- en bovenwoningen en een vrml. hoekwinkeltje, uit 1906, ontworpen door architect G.G. Post. Uitstekend voorbeeld van projectmatige woningbouw voor de middenstandsklasse, opvallend door de rijk gelede architectuur en de prominente ligging aan het wijkplein en aansluitende straat. Markant is de opzet met dubbele portieken en topgevelaccenten en het bijzondere materiaal- en kleurgebruik (rode verblendsteen).	

	Assendorperstraat	375-379 en 383	Onderdeel van het blok van 16 middenstandswoningen aan de noordoostelijke en het blok van 14 middenstandswoningen (oorspronkelijk 12 woningen en 2 winkels) aan de zuidwestelijke zijde van de Assendorperstraat zijn in 1929-1930 ontworpen door de Zwolse architect C.J. Vriens in opdracht van het aannemers J.H. en J. Pierik. De twee 2-laags bouwblokken aan de Assendorperstraat werden ontworpen in een zakelijk-expressieve stijl, met bakstenen gevels voorzien van subtiel sober siermetselwerk, uitgemetselde of houten bloembakken en forse houten overstekken. Op het met rode gotische pannen gedekte zadeldak lage gedrukte dakkapellen onder plat dak. De gevelopeningen in de voorgevel van de woningen bevatten als weinigen in het bouwblok nog grotendeels de oorspronkelijke invullingen. Er is sprake van een beperkte zeldzaamheidswaarde. De woonblokken zijn vooral van beeldbepalend belang voor het straatbeeld en als onderdeel van de in het interbellum ontwikkelde structuur van Assendorp.	
	Blaloweg	1a	Het in 1969-1970 als een Christelijke LTS opgezette schoolgebouw (Agnietencollege de Blaloborgh) bij de Holtenbroekerbrug, op de hoek van de Blaloweg en de Katerdijk is ontworpen door de bekende Amsterdamse architect J.H.C. Spruit (Nielsen en Spruit). Het gebouw wordt gekenmerkt door een modern-functionalistische opzet. Karakteristiek is het onderscheid tussen het hogere bouwdeel voor de theorielessen en de voor de praktijklessen bestemde laagbouw. Het voorzover zichtbaar vrij gaaf bewaard gebleven complex vertegenwoordigt architectuurhistorische waarde en is bovendien van stedenbouwkundig belang. Nader	

			onderzoek gewenst.	
	Borneostraat	5-13	Zie ook: Soendastraat 6-14 Dit van een jaarsteen voorziene sociale woningbouwcomplex dateert uit 1935-1936 en vormt de laatste vooroorlogse invulling van de wijk. Het in opdracht van de Derk Buisman Stichting gebouwde complex is uitgevoerd in een traditionalistische trant, verwant aan de Delftse School. In rode handvormsteen uitgevoerd metselwerk. Zorgvuldig gedetailleerde ingangen in een ondiepe portiek met blokverbandlijsten en een luifel. Stedenbouwkundige waarde als onderdeel van vooroorlogse stadsinvulling in een arbeiderswijk. Vermoedelijke architect: M. Meijerink.	

	Braillestraat	19-29	Zie ook Diezerplein 29-39 In 1909-1910 liet aannemer H.J. Sluiter dit blok naar een ontwerp van de bekende Zwolse architect G.G. Post bouwen. Door het metselwerk in rode verblendsteen is aangesloten bij de Jugendstil. Verder wordt het ontwerp gekenmerkt door traditionele motieven zoals speklagen en segmentbogen. Mede door de brede overstekken kreeg het complex een levendig en schilderachtig karakter, waardoor het zich harmonieus voegt naar het tegenover liggende en met linden beplante pleintje. Typologisch waardevol door de combinatie van woningen en (hoek)winkels. Ondanks enkele wijzigingen bleef het authentieke karakter goed herkenbaar.	
	Gasthuisdijk	2	Zie Katwolderweg 1	

		Gasthuisdijk	25A-D	Bij de aansluiting van de Gasthuisdijk op het Zwolle-IJsselkanaal, bij de voetgangersbrug naar Frankhuis (Frankhuisbrug) staat deze voormalige villa uit omstreeks 1870. Het in een eclectische trant uitgevoerde (en deels gewijzigde) bouwwerk vertegenwoordigt architectuur- en cultuurhistorische waarden, als een relict van de oude bebouwing in het vroegere buitengebied tussen Zwolle en Frankhuis. Mogelijk bestaat er een relatie met de houthandel van Van Eindhoven, die hier tegenover lag. Door de markante ligging op een lommerrijk perceel aan het water is het pand van waardevolle situationele betekenis. Nader onderzoek gewenst.	
		Gasthuisdijk	46-46T1	Het Stiho-complex (bouwmaterialen en gereedschap) is voortgekomen uit de oude houthandel van Van Eindhoven. Reeds in 1825 werd dit bedrijf op het landgoed Twistvliet op de Kop van Voorst in het Zwarte Water gevestigd. Dat het hier om een oud bedrijf gaat blijkt alleen al uit het gevarieerde karakter van de bedrijfsbebouwing waarvan de oudste bouwdelen voorzover zichtbaar teruggaan op het midden van de 19de-eeuw. Het kantoorgebouw aan de Gasthuisdijk dateert uit omstreeks 1975. Er is sprake van architectuur- en cultuurhistorische waarden, als illustratie van het historische bedrijfsproces langs het Zwarte Water. Langs de vroegere trekvaart de Riete – die reikt tot aan de Gasthuisdijk – vormt de historische bedrijfsbebouwing een markant en welhaast schilderachtig element in de verder vooral door moderne bedrijfsarchitectuur gekenmerkte omgeving. Er is dan ook sprake van belangrijke ensemble- en situationele waarde. Vanaf de oostzijde van het Zwarte Water vallen vooral de grote houtloodsen op, ingebed	

			binnen het forse geboomte dat nog verwijst naar het oude landgoed Twistvliet.	
	Industrieweg	29-31	De Leenmanwerf is een nog steeds in gebruik zijnde historische scheepswerf die qua oorsprong dateert uit 1929. Aanvankelijk was het een machinefabriek en herstelwerkplaats maar na de aanleg van een haven werd het bedrijf omgevormd tot een scheepswerf. Alleen al vanaf de Holtenbroekerbrug valt het complex sterk in het oog en is er sprake van belangrijke situationele waarde. Vanuit cultuurhistorisch opzicht weerspiegelt het complex – waartoe onder meer een grote kraan en enkele hellingbanen behoren – op een heldere wijze de ontwikkelingen op het gebied van de werf- en havenactiviteiten langs het Zwarte Water. De Zwolse architecten H. Mastenbroek en T.H. de Herder schiepen voor de werf in 1950-1951 diverse bedrijfsgebouwen. Het bij het bedrijf horende en deels in de dijk gerealiseerde gebouw met woon- en kantoorgedeelte is uitgevoerd in een traditionalistische trant (Delftse School) en ontworpen door architect M. van der Veen uit Hattem (1955). Een jaar later realiseerde architect L. Admiraal uit	

			Hasselt een nieuwe scheepswerkplaats.	
 	Hanzelaan	95	Voormalig complex van de spoorwerkplaatsen. In het tegenwoordige complex resteren interessante onderdelen van de oorspronkelijke bebouwing uit de tweede helft van de 19de eeuw zoals enkele bakstenen loodsen met zadeldaken en lichtstraten, bakstenen lisenen en getoogde rondboogvensters; tevens zijn er onderdelen uit het begin van de 20ste eeuw. Ook in de jaren '30-'50 zijn onderdelen vernieuwd of toegevoegd, zoals aan de zuidoostzijde, deels door nieuwe gebruikers na sluiting van de werkplaatsen in 1938. Een aanzienlijk deel van het complex is in de afgelopen decennia ingrijpend vernieuwd, oa. in 1997, toen door Stork-Wärtsila een grote productiehal met golvend dak werd toegevoegd, naar het ontwerp van Gert Grosveld van bureau Haskoning. De te onderzoeken historische onderdelen zijn in de kaart in oranje aangeduid.	

	Katwolderweg Gasthuisdijk 2	1	Dit complex vertegenwoordigt door de opvallende ligging op de hoek van de Katwolderweg en de Blaloweg stedenbouwkundige waarde. Het uit verschillende vleugels bestaande complex dateert uit omstreeks 1955 en was oorspronkelijk een schoolgebouw. De bouwmassa onderscheidt zich door een markante opzet, met aaneengesloten reeksen vensters met verdeelstijlen (betonrasters). Waardevolle functionalistische vormgeving, met in hoogte verschillende bouwdelen. Als een voormalig schoolgebouw uit de eerste decennia na de Tweede Wereldoorlog heeft het complex cultuur- en architectuurhistorische waarde.	
	Koningin Sophiastraat	30	Zie ook Oranje Nassaulaan 9 en 12. In diverse details gewijzigd project, bestaande uit twee dubbele woonhuizen op de tegenoverliggende hoeken van Sophiastraat en Oranje Nassaulaan, in 1924 ontworpen door architect H.A. Tulp. Gebouwd in een zakelijke stijl, met aspecten van de Amsterdamse school. De woningen hebben twee bouwlagen, waarvan de bovenste opgenomen in de zeer expressief gevormde geknikte rode pannendaken, met grote houten overstekken; bakstenen gevels met subtiële siermetselwerkelementen, erkers, topgevelaccenten en onder luifels geplaatste ingangen. Van enig architectuurhistorisch belang; belangrijke beeldwaarde voor de omgeving en van	

			belang als onderdeel van de projectgewijze invulling van dit deel van Veerallee.	
	Punterweg	2T/1	Het gemaal “Benoorden de Willemsvaart” is bedoeld voor de afwatering van het poldergebied waarin Westenholte ligt op het Zwolle-IJsselkanaal. Het dateert uit de beginperiode van het kanaal en behoort hiermee tot de oudste bebouwing in het plangebied. Het gebouwtje heft een betonnen onderbouw met brede vloerplaat waarop op dijkhoogte een sierlijke bovenbouw is geplaatst, bestaande uit een wit geschilderd betonskelet met baksteenvullingen. Het lessenaarstaak is eveneens van beton en heeft opwippende overstekken. Markant en redelijk gaaf voorbeeld van een utiliteitsgebouwtje in functionalistische stijl uit de periode rond 1960.	

	Rhijnvis Feithlaan rechtsvoor	50,	Het voormalige Sophia Ziekenhuis bestaat uit een verzameling gebouwen uit diverse periodes. Het oudste deel dateert uit 1882-1884, naar ontwerp van stadsarchitect J.L. van Essen. In de vroege 20ste eeuw verrees in de tuin op het achterterrein een vleugel in historiserende trant. Uit 1915 dateert de door L. Krook gebouwde vleugel met het markante torentje (Rhijnvis Feithlaan 94). In de jaren 1930 volgde de imposante nieuwbouw van de toenmalige stadsarchitect J.G. Wiebenga, i.s.m. architect Van der Linden. Tegenwoordig zijn in dit bouwdeel kunstenaarsateliers ondergebracht.	
	Rhijnvis Feithlaan rechtsachter	50	Tot de vroeg naoorlogse onderdelen van het ziekenhuiscomplex behoort aan de Rhijnvis Feithlaan het vierlaags bouwdeel uit 1956. In dat jaar werd een nieuwe polikliniek in gebruik genomen. De uitbreiding is karakteristiek voor de jongere bouwfases van het complex. Evenwichtige opzet met vensterreeksen met stalen ramen. Goed behouden gebleven authentiek karakter. Aan de Stilobadstraat 3 (zie foto) staat een bouwdeel dat nog steeds een medische	

			functie vertegenwoordigt (Pathologie en Medische Microbiologie). Ook hier betreft het bebouwing uit de jaren 1950. Het gebouw telt twee bouwlagen en een plat dak met schuine helling. Tezamen met de oudere ziekenhuisbebouwing vertegenwoordigen de jongere bouwdelen ensemblewaarde. Cultuurhistorisch waardevol en van belang voor de sociale geschiedenis van Zwolle.	
 	Rieteweg	20-20a	Het op Voorst A gelegen complex van Abbot Laboratories spreidt zich aan beide zijden van de Rieteweg uit, met bebouwing uit diverse periodes. Het oudste gedeelte dateert uit omstreeks 1960 en ligt aan de noordzijde van de Rieteweg. De hier gelegen tweelaags bebouwing is opgetrokken in een betonskelet en vormt een opmerkelijk functionalistisch ontwerp met een evenwichtig spel van horizontalen en verticalen. Het meest in het oog springende bouwdeel is het door een betonnen 'portaal' gekenmerkte gedeelte uiterst links. Om een goed zicht te krijgen op de aanwezige architectuurhistorische waarden is nader onderzoek gewenst.	

					
	Turnhoutsweg brug	z.n.	Stalen ophaalbrug over het Zwolle-IJsselkanaal, ter hoogte van de Turnhoutsweg. De brug dateert uit het begin van de jaren zestig (voltooid 1964) en kwam tot stand in samenhang met de aanleg van het kanaal (geopend voor het scheepvaartverkeer in 1964). Aan de zuidwestzijde ligt de Spooldersluis. Het betreft de enige ophaalbrug over het kanaal. De brug met zijn brede hameipoort en forse balans met koppelbalken is wat betreft type en omvang kenmerkend voor de stalen ophaalbruggen uit het derde kwart van de 20 ^{ste} eeuw. De brug vormt een markant ensemble met de ernaast gelegen Spooldersluis en is in zijn omgeving een zeer beeldbepalend element		
	Soendastraat	6-14	Zie ook: Borneostraat 5-13. Dit van een jaarsteen voorziene sociale woningbouwcomplex dateert uit 1935-1936 en vormt de laatste vooroorlogse invulling van de wijk. Het in opdracht van de Derk Buisman Stichting gebouwde complex is uitgevoerd in een traditionalistische trant, verwant aan de Delftse School. In rode handvormsteen uitgevoerd metselwerk. Zorgvuldig gedetailleerde ingangen in een ondiepe portiek met blokverbandlijsten en een luifel. Stedenbouwkundige		

			waarde als onderdeel van vooroorlogse stadsinvulling in een arbeiderswijk. Vermoedelijke architect: M. Meijerink.	
	Van Nagellstraat	28	Markant op de hoek van een herenhuizenblok gelegen villa uit 1895, in Neorenaissancetrant. Het tweelaags bouwwerk heeft een afgeplat om-lopend schilddak met steekkap. De gevels zijn verlevendigd met gepleis-terde siermotieven. Zowel voor als opzij is er een rijkgedetailleerde top-gevel. Zijgevel met houten serre. Architectuurhistorische waarde vanwege de kwaliteit van het ontwerp, de bouwstijl, de rijke detaillering en het gave karakter. Belangrijk onderdeel en-semble herenhuizen uit ca.1900 en beeldbepalende situering aan pleinvormige ruimte.	
	Vermeerstraat linker onderdeel van het pand (vm.Vermeerstraa t 31)	33	Het uit houten noodwoningen bestaande complex dateert uit 1950. De uit Oostenrijk geïmporteerde woningen werden als een bouw pakket opgezet, op betonnen funderingen en met een roodgedekt pannendak. Het gaat hier dan om het zogeheten 'Einfamilienhaus Zuiderzee'. De woningen werden door het Woningbureau van Philips Gloeilampenfabriek ter beschikking gesteld voor haar in Zwolle gevestigde werknemers. Architectuur- en cultuurhistorische waarde.	

		Westerlaan 9	Werkplaats/kantoor, behorend bij het spoorwegemplacement van Zwolle. Markant bakstenen gebouw in de traditioneel-zakelijke architectuur van de periode rond 1920. Bleef in hoofdvorm en diverse details redelijk goed bewaard. Bezit enige cultuurhistorische waarde. Nader onderzoek gewenst.	
		Westerlaan 45	Vermoedelijk een onderdeel van de 19de-eeuwse spoorwerkplaats bebouwing. Markant bakstenen industrieel gebouw met zadeldak, gevels met zware bakstenen geledingen, getoogde gevelopeningen, in eclectische trant. In details gewijzigd maar nog steeds herkenbaar als historisch bedrijfsgebouw. Bezit cultuurhistorische waarde.	

	Willemsvaart	10	Houten woning uit circa 1920. Onderdeel van de lintbebouwing langs de vroegere Willemsvaart, in hoofdvorm en detaillering gaaf gehouden gebleven. Opmerkelijk voorbeeld van vermoedelijk uit oost- of noord Europa afkomstige bouwpakket. Sinds de bouw van de Willemsflat volledig overschaduw. Bezit cultuurhistorische waarde vanwege bouwtype, materiaalgebruik, constructie en gaafheid.	
	Willemsvaart	12	In 1864 werd de spoorlijn Utrecht-Hattem doorgetrokken naar Zwolle. De exploitatie was in handen van de Nederlandse Centraal Spoorwegmaatschappij (NCSM). Er kwam een tijdelijke halte aan de Willemsvaart, die overigens in 1873 weer werd opgeheven. Vlakbij werden enkele dienstwoningen voor de NCSM gebouwd. Zo diende het pand Willemsvaart 12 als dienstwoning en kantoor voor de afdeling Tractie, Weg en Werken. Het pand is ontworpen door ingenieur Bergmans van de NCSM. Gaaf bewaard gebleven en cultuurhistorisch waardevol. Ensemble met de nrs 13-15	

	Willemsvaart	13,14 ,15	In 1864 werd de spoorlijn Utrecht-Hattem doorgetrokken naar Zwolle. De exploitatie was in handen van de Nederlandse Centraal Spoorwegmaatschappij (NCSM). Er kwam een tijdelijke halte aan de Willemsvaart, die overigens in 1873 weer werd opgeheven. Vlakbij werden enkele dienstwoningen voor de NCSM gebouwd, waaronder deze dubbele woning, vermoedelijk ontworpen door ingenieur Bergmans van de NCSM. Gaaf bewaard gebleven en cultuurhistorisch waardevol. Ensemble met nr.12.	
---	--------------	--------------	---	---